

ԼԻԼԻԹ ՀՐԱՉԻԿԻ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Էլ. փոստ՝

lilithovannisian@yahoo.com

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Ծննդյան տարեթիվ՝

03.02.1972

Ծննդավայր՝ ՀՀ, ք. Երևան

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի արտադրությունից կտրված ասպիրանտ (թեկնածուական ատենախոսություն՝ «Հայկական հարցը և մեծ տերությունները 1914-1917 թթ.» (պաշտպանել է 1998 թ. դեկտեմբերի 18-ին և ստացել պատմական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան)

1993–1996

Երևանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետ

1988-1993

Ք. Երևան, Լենինյան շրջանի թիվ 137 միջնակարգ դպրոց

1978-1988

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՓՈՐՁ

ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի Նորագույն պատմության բաժնի ավագ լաբորանտ (1996-1998 թթ.), կրտսեր գիտաշխատող (1998-1999 թթ.), Հայկական հարցի և Հայոց ցեղասպանության պատմության բաժնի գիտաշխատող (1999-2005 թթ.), ավագ գիտաշխատող (2005 թվականից)

1996 – առ այսօր

ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

MS WINDOWS, MS Office User (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), Internet User (WEB-MAIL, SKYPE, MULTIMEDIA, որոնողական համակարգեր), Adobe Reader, Adobe ABBYY finereader, Camtasia, Moodle, հակավիրուսային գործիքներ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿ

Հայկական հարցի և Հայոց ցեղասպանության պատմության ու պատմագրության հարցեր

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (կոչումներ, պարգևներ և այլն)

1992–1996 թթ. դասավանդել է Երևանի Գրիգոր Նարեկացու անվան թիվ 137 միջնակարգ դպրոցում, 1995-2011 թթ.՝ Երևանի «Քվանտ» վարժարանում: 2000-2019 թթ. դասախոսել է Երևանի «Գլաձոր» համալսարանում, իսկ 2007-2014 թթ. հանդիսացել նույն համալսարանի Հ. Հակոբյանի անվան միջազգային հարաբերությունների և պատմության ամբիոնի վարիչը: 2010 թվականից ՀՀ ԳԱԱ գիտակրթական միջազգային կենտրոնի «Միջազգային հարաբերություններ», իսկ 2015 թվականից՝ նաև Երևանի պետական համալսարանի «Ցեղասպանագիտություն» մագիստրոսական կրթական ծրագրերի դասախոս է:

2003 թ. ստացել է դոցենտի կոչում:

2006 թվականին արժանացել է Երևանի քաղաքապետ Ե. Զախարյանի պատվոգրին՝ երեխաների կրթության և դաստիարակության գործում ունեցած ձեռքբերումների համար, 2009 թվականին արժանացել է ՀՀ ԿԳՆ Շնորհակալագրին անբասիր աշխատանքի համար, 2013 թվականին ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի հիմնադրման 70–ամյակի առթիվ և արդյունավետ գիտական գործունեության համար պարգևատրվել է տնօրինության գովեստագրով:

Մասնակցել է հանրապետական և միջազգային 30 գիտաժողովների, դպրոցական ու բուհական համակարգերի բարեփոխման ուղղությամբ ՀՀ ԿԳՆ և Կրթության ազգային ինստիտուտի ծավալած աշխատանքներին, անցել է մասնագիտական վերապատրաստման 10 դասընթաց:

ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ա) մենագրություն.

1. Հայկական հարցը և մեծ տերությունները 1914–1917 թվականներին: Մենագրություն, իմր.՝ Ավետիսյան Հ. Ա., ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, «Տաթև» գիտակրթական համալիր, Ե.: Զանգակ-97, 2002, 184 էջ:

http://www.armeniansgenocide-am.armin.am/images/menus/1589/haykakan_harc.pdf

2. Հայկական հարցի 1915–1923 թթ. պատմության հիմնահարցերի լուսաբանումը հայաստանյան պատմագիտության մեջ (1991–2015 թթ.), գիտ. իմր.՝ Գ. Գ. Մախմուրյան, Երևան: Պատմության ինստիտուտ, 2020, 384 էջ:

<http://haygithimnadram.am/newbooksview.php?id=38&cid=4&langid=1>

բ) դասագրքեր, ձեռնարկներ, կոլեկտիվ և այլ բնույթի աշխատություններ.

1. Հայ մշակույթի պատմությունը դպրոցական դասագրքերում: (Էլեկտրոնային ձեռնարկ): [Տպագիր տարբերակ], գլխ. իմր.՝ Ղազախեցյան Վ., համահեղինակներ՝ Ղազախեցյան Վ., Կոստանյան Է., Ղալումյան Ե., Սիմոնյան Ս., Ե.: Քվանտ, 2003, 97 էջ:

2. Հասարակագիտության ընթացիկ գնահատման առաջադրանքների նմուշների ժողովածու, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն, Կրթական ծրագրերի կենտրոն ԾԻԳ, համահեղինակներ՝ Թովմասյան Տ., Սիմոնյան Ա., Մանուկյան Գ., Եղյան Ռ.: Երաշխավորված է գործածության ՀՀ ԿԳՆ Կրթության ազգային ինստիտուտի կողմից որպես ուսումնասօժանդակ ձեռնարկ, Ե.: Տիգրան Մեծ, 2007, 128 էջ:

3. Համաշխարհային պատմություն: (Հանրակրթական ավագ դպրոցի չափորոշիչներ և ծրագրեր): Պատմություն: (Հանրակրթական ավագ դպրոցի չափորոշիչ և ծրագրեր), ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն, Կրթական ծրագրերի կենտրոն, Ե.: Տիգրան Մեծ, 2009, էջ 105-200:

5. Ուսանողի ուղեցույց և կրթական ծրագրերի տեղեկագիրք «Միջազգային հարաբերություններ» մասնագիտության բակալավրի և մագիստրոսի առկա ուսուցման համար: Երևանի «Գլաձոր» համալսարան, Միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետ, Ե.: Անահիտ Ղազարյան, 2014, 94 էջ:

7. Միջազգային հարաբերությունների ժամանակակից համակարգը և տեսությունները:

(Թեմատիկ դասախոսություններ «Միջազգային հարաբերություններ» մասնագիտության կրթական ծրագրի մագիստրատուրայի ուսանողների համար), ՀՀ ԳԱԱ գիտակրթական միջազգային կենտրոն, Պատմության և միջազգային հարաբերությունների ամբիոն, իսր. Խաչատրյան Կ., Ե.: Զանգակ, 2016, 136 էջ:

<https://isec.am/articles/news/contemporary-system-and-theories-of-international-relations.html>

8. Հրանտ Ալեքսանի Ավետիսյան: Կենսամատենագիտություն: ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, պատ. իսր. Մելքոնյան Ա. Ա., Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 2017, 119 էջ:

[http://haygirk.nla.am/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=142225;](http://haygirk.nla.am/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=142225)

[http://haygirk.nla.am/cgi-bin/koha/opac-](http://haygirk.nla.am/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=au:%22%20%D5%80%D5%80%20%D4%B3%D4%B1%D4%B1%20%D5%8A%D5%A1%D5%BF%D5%B4%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%A1%D5%B6%20%D5%AB%D5%B6%D5%BD%D5%BF%D5%AB%D5%BF%D5%B8%D6%82%D5%BF%22)

[search.pl?q=au:%22%20%D5%80%D5%80%20%D4%B3%D4%B1%D4%B1%20%D5%8A%D5%A1%D5%BF%D5%B4%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%A1%D5%B6%20%D5%AB%D5%B6%D5%BD%D5%BF%D5%AB%D5%BF%D5%B8%D6%82%D5%BF%22](http://haygirk.nla.am/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=au:%22%20%D5%80%D5%80%20%D4%B3%D4%B1%D4%B1%20%D5%8A%D5%A1%D5%BF%D5%B4%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%A1%D5%B6%20%D5%AB%D5%B6%D5%BD%D5%BF%D5%AB%D5%BF%D5%B8%D6%82%D5%BF%22)

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ

1. Մեծ պետությունների դիրքորոշումն արևմտահայերի ցեղասպանության հարցում, «Հայոց պատմության հարցեր»: Երիտասարդ գիտաշխատողների հոդվածների ժողովածու, Ե.: ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 1997, էջ 33-47:

http://serials.flib.sci.am/openreader/hay_patm_harc_1/book/index.html#page/34/mode/2up

2. Հայկական հարցը և տերությունները 1915-1916 թվականներին, «Երիտասարդ գիտաշխատողների 25-րդ նստաշրջանի զեկուցումների հիմնադրույթներ», Ե.: «Դավիթ» ֆիրմա, 1997, էջ 21-23:

3. Թուրք-գերմանական համագործակցությունը Հայկական հարցում 1913-1916 թթ., «Բանբեր Երևանի համալսարանի», 1998, № 1, էջ 172-180:

http://ysu.am/files/17L_Hovhannisyan.pdf

4. Հայկական հարցը Եռյակ համաձայնության երկրների գաղտնի բանակցություններում և համաձայնագրերում 1915-1916 թվականներին, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», ՀՀ ԳԱԱ, 1998, № 2, էջ 91-102:

<https://arar.sci.am/dlibra/publication/42606/edition/38159>

5. Հայկական հարցը ուսական ինքնակալության տապալումից մինչև Հոկտեմբերյան հեղափոխությունն ընկած ժամանակահատվածում, «Երիտասարդ գիտաշխատողների

26-րդ նասաշրջանի զեկուցումների հիմնադրույթներ», Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 1999, էջ 27-29:

6. Օսմանյան կայսրության «Ժառանգության» բաժանման խնդիրը և Հայկական հարցը 1915-1917 թթ., «Հայկական հարց»: Հայկական հարցի միջազգայնացման 120-ամյակին նվիրված գիտաժողովի նյութեր, Ե.: Արտագերս, 2000, էջ 121-125:
7. Եղեռնը և Համաձայնության երկրների դիրքորոշումը 1915-1916 թթ., «Հայոց ցեղասպանության պատմության և պատմագրության հարցեր», 2001, № 4, էջ 52-59:
<http://serials.flib.sci.am/Publications/genocide4/book/content.html>
8. Հայաստանը «կոլկասյան տան» թուրքական և Կ.Պոլիս-Անդրկովկաս միասնական մանդատի ամերիկյան ծրագրերում, «Ժամանակակից քաղաքակրթական գործընթացները և հումանիտար գիտությունների զարգացման հիմնախնդիրները Հայաստանում», Ե.: Նոյյան Տապան, 2004, էջ 110-125:
9. Ռուս-թուրքական գործակցությունն ընդդեմ Հայաստանի և 1921 թ. մարտի 16-ի Մոսկվայի պայմանագիրը, «Հումանիտար գիտությունների արդի հիմնախնդիրները Հայաստանում», Ե.: Նոյյան Տապան, 2005, էջ 133-145:
10. Արևմտյան Հայաստանի ինքնավարության հարցը 1915 թվականին, «Հայոց պատմության հարցեր», № 7, Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 2006, էջ 108-117:
http://serials.flib.sci.am/openreader/hay_patm_harc_7/book/content.html
11. 1948 թ. դեկտեմբերի 9-ի «Ցեղասպանության հանցագործությունը կանխելու և դրա համար պատժի մասին» կոնվենցիայի վերանայման անհրաժեշտությունը, «Պետություն, պատմություն, տնտեսություն, մշակույթ», Ե.: Նոյյան Տապան, 2009, էջ 171-181:
12. Հայկական հարցն Առաջին աշխարհամարտի նախօրյակին և մեծ տերությունները, «Հայկական հարցի միջազգայնացման 130-ամյակը և պատմության դասերը», Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 2009, էջ 87-98:
<http://www.academhistory.am/images/MATENASHAR/Midjazgaynacum-130.pdf>
13. Արևմտյան Հայաստանի ինքնավարության հարցը 1917 թվականին, «Հայոց պատմության հարցեր», № 11, Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 2010, էջ 240-257:
http://serials.flib.sci.am/openreader/hay_patm_harc_11/book/content.html
14. Հայաստանի Հանրապետության արտաքին հարաբերությունները Քառյակ միության

երկրների հետ, «Հայոց պատմություն», հ. IV, գիրք առաջին: (Նորագույն ժամանակաշրջան (1918–1945 թթ.)), ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ: Խմբ. խորհ.՝ Բարխուդարյան Վ. Բ., Մելքոնյան Ա. Ա. և ուրիշն.: Համահեղինակ՝ Գալոյան Գ., Ե.: Զանգակ-97, 2010, էջ 107-116:

15. Հայ ժողովրդի արդար իրավունքների պաշտպանության հարցը Սևրի պայմանագրում, «Գլաձոր»-20: Հոդվածների հոբելյանական ժողովածու», Ե.: Նոյյան Տապան, 2011, էջ 173-190:
16. Մեծ Բրիտանիայի քաղաքականությունը Հայկական հարցում Սան Ռեմոյի և Լոնդոնի խորհրդածոդովների միջև ընկած ժամանակահատվածում, «Հայոց պատմության հարցեր», № 13, Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 2012, էջ 184-194:
http://serials.flib.sci.am/openreader/hay_patm_harc_13/book/content.html
17. Западная Армения в планах великих держав в 1914-1916 гг., «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», ՀՀ ԳԱԱ, 2013, № 3, էջ 68-76:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/44055/edition/39513>
18. Բռնագաղթված հայության հայրենիք վերադառնալու հիմնախնդիրը 1921 թվականի Լոնդոնի խորհրդածոդովում, «Նոր «Գլաձորը» գիտության բավիղներում», Ե.: Նոյյան Տապան, 2013, էջ 233-250:
19. Դասախոսական կազմի որակի ապահովման հիմնախնդրի և դրա լուծման ուղիների շուրջ, «Նոր «Գլաձորը» գիտության բավիղներում», Ե.: Նոյյան Տապան, 2013, էջ 317-329:
20. Արևմտյան Հայաստանում բարենորոգումների վերաբերյալ 1914 թ. ռուս-թուրքական համաձայնագրի նշանակությունը 1895 թ. Մայիսյան ծրագրի հետ համեմատության լույսի ներքո, «Հայոց պատմության հարցեր», № 14, Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 2013, էջ 119-133:
<http://serials.flib.sci.am/openreader/Hayoc%20patm.%20harc%2014/book/index.html#page/120/mode/2up>
21. Հայերի ցեղասպանության համար Թուրքիայի պատասխանատվության և միջազգային հանրության պարտավորությունների հիմնախնդիրներն ըստ Յու. Բարսեղովի գիտական ժառանգության, «Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին ընդառաջ», իրավաբանների համահայկական երկրորդ համաժողովի նյութերի ժողովածու, Ե.: Զանգակ-97, 2014, էջ 97-111:

22. Западная Армения в планах великих держав в годы Первой мировой войны, «Историческое пространство. (Проблемы истории стран СНГ)», Москва, 2014, № 8, с. 91–114.
http://serials.flib.sci.am/openreader/hay_patm_harc_5/book/index.html#page/62/mode/2up
23. Օսմանյան կայսրության մասնատման մեծ տերությունների ծրագրերը 1914–1917 թթ., «Հայոց պատմություն», հ. III: (Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես-1918 թ.)), գիրք երկրորդ: (1901–1918 թթ., հայ գաղթավայրերը, պարբերական մամուլը և մշակույթը XIX դ. և XX դ. սկզբին): ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ: Խմբ. խորհ.՝ Բարխուդարյան Վ. Բ., Մելքոնյան Ա. Ա. և ուրիշն., Ե.: Զանգակ-97, 2015, էջ 529-535:
24. Հայոց ցեղասպանության հետևանքների վերացման ներկա փուլի պատմաիրավական առանձնահատկությունները, «Հայոց ցեղասպանություն-100: Ճանաչումից՝ հատուցում», միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների դրույթներ, Ե.: ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2016, էջ 248-251:
<http://www.academhistory.am/images/GIT/024.pdf>
25. 1915-1916 թթ. անգլո-ֆրանս-ռուսական գաղտնի բանակցությունների լուսաբանումը հետխորհրդային հայ պատմագրության մեջ, «Առաջին աշխարհամարտը և հայ ժողովուրդը (պատմություն և արդիական խնդիրներ)», Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 2015, էջ 183-193:
http://www.academhistory.am/images/grqer_2015/gitajoxov.pdf
26. Հայոց ցեղասպանության համար Թուրքիայի պատասխանատվության հիմնախնդիրը, «Հայաստան: Ցեղասպանությունից վերածնունդ (1915-2015)», Երևանի «Գլաձոր» համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմի, ասպիրանտների և հայցորդների VII գիտական նստաշրջանի զեկուցումների ժողովածու, Ե.: Նոյյան Տապան, 2015, էջ 310-332:
<http://www.academhistory.am/images/HRAPARAKUMNER/111.pdf>
<http://armunicat.nla.am/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=1240932>
27. Հայոց ցեղասպանության հետևանքների վերացման ներկա փուլի պատմաիրավական առանձնահատկությունները, «Հայոց ցեղասպանություն-100: Ճանաչումից՝ հատուցում», միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Ե.: ՀՀ ԳԱԱ «Գիտություն» հրատ., 2016, էջ 468-477:

<http://www.ysu.am/files/1-1510052083-.pdf>

28. 1915-1916 թթ. Հայկական հարցում մեծ տերությունների ծրագրերի լուսաբանումը Հայաստանի Հանրապետության պատմագրության մեջ, «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2017, № 1, էջ 26-39:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/194077/edition/176373>
29. Ակադեմիկոս Հրանտ Ավետիսյան (Ծննդյան 90-ամյակի առթիվ), «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2017, № 2, էջ 261-267:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/194130/edition/176425?language=en>
30. Հ.Յ. Դաշնակցությունը և Հայաստանի երկու մասերի քաղաքական կարգավիճակի հարցը 1917 թվականին, 2017, թ. 3, հուլիս-սեպտեմբեր, էջ 174-192:
<https://www.scribd.com/document/405866399/13-%D4%B3%D5%AB%D5%BF%D5%A1%D5%A3%D5%B8%D6%80%D5%AE%D5%B6%D5%A1%D5%AF%D5%A1%D5%B6-2017-3>
31. Գիտաժողով «Հայոց ցեղասպանությունը և հատուցման հիմնախնդիրը» թեմայով, «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2017, № 1, էջ 274-276:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/194099/edition/176395>
32. Արևմտյան Հայաստանի ինքնորոշման հարցի լուսաբանումը հետխորհրդային Հայաստանի պատմագրության մեջ, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2017, № 2, էջ 101-110:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/44540/edition/39972/content>
33. Կոչմանը հավատարիմ: «Պատմաբանասիրական հանդես»-ի 60-ամյակի առթիվ, «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2018, № 3, էջ 95-103:
<https://arar.sci.am/dlibra/publication/194260/edition/176547>
34. Սերի պայմանագրում Հայաստանին և հայերին վերաբերող հոդվածների պատմական ու իրավական նախադրյալները, «Հայաստանի Հանրապետություն-100: Միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու», Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 2018, էջ 261-273:
<http://academhistory.am/images/GIT/026.pdf>
35. Միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված մայիսյան հերոսամարտերի և Հայաստանի Հանրապետության հռչակման հարյուրամյակին, «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2018, № 2, էջ 294-302:

<https://arar.sci.am/dlibra/publication/194247/edition/176535>

36. Միացյալ և Անկախ Հայաստանի գաղափարի արտացոլումը ԱՄՆ պետդեպարտամենտի 1917-1920 թթ. փաստաթղթերում, «Վեմ» համահայկական հանդես, 2019, թ. 3, հուլիս-սեպտեմբեր, էջ 264-294 (XXXIII-LXII):

<https://www.scribd.com/document/430541586/14-%D5%80%D5%A1%D5%BE%D5%A5%D-5%AC%D5%BE%D5%A1%D5%AE-2019-3>

37. Հայկական հարցի պատմության 1917-1918 թթ. հիմնախնդիրների լուսաբանումը Հայաստանի պատմագրության մեջ (1991-2018 թթ.), «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2019, № 1, էջ 107-125:

<https://arar.sci.am/dlibra/publication/194302/edition/176584>

38. Արժեքավոր ուսումնասիրությունն ցեղասպանության հետևանքով հայ ժողովրդի կորուստների և հատուցման կառուցակարգերի մեթոդաբանական հիմքերի վերաբերյալ, «Վեմ» համահայկական հանդես, 2019, թ. 3, հուլիս-սեպտեմբեր, էջ 193-203:

[https://www.scribd.com/document/430540478/10-](https://www.scribd.com/document/430540478/10-%D4%B3%D6%80%D5%A1%D5%AD%D5%B8%D5%BD%D5%B8%D6%82%D5%A9%D-5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%B6%D5%A5%D6%80-2019-3)

[5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%B6%D5%A5%D6%80-2019-3](https://www.scribd.com/document/430540478/10-%D4%B3%D6%80%D5%A1%D5%AD%D5%B8%D5%BD%D5%B8%D6%82%D5%A9%D-5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%B6%D5%A5%D6%80-2019-3)

39. Հայկական հարցի 1919-1920 թթ. պատմության լուսաբանումը Հայաստանի պատմագրության մեջ (1991-2019 թթ.), «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2020, № 1, էջ 60-80:

<https://arar.sci.am/dlibra/publication/194385/edition/176660/content?ref=struct>

40. Մեծ Բրիտանիայի քաղաքականությունը Սևրից մինչև Լոզան, «Սևրի պայմանագիրն ու ԱՄՆ նախագահ Վ. Վիլսոնի իրավարար վճիռը. քննական հայացք 100-ամյա հեռավորությունից», Առաջար. ու վերջար. հեղ. և խմբ.՝ Գ. Ս. Խուրդինյան, «Վեմ» մատենաշար, թիվ 2, Ե.: Լուսակն, 2020, էջ 133-158:

<https://www.arfd.am/library/36215/>

41. Melkonyan A., Poghosyan G., Aghasyan A., Marukyan A., Kertmenjyan D., Melik-Adamyan H., Vardanyan V., Badalyan G., Hovhannisyanyan A. The losses of Armenian people because of Genocide and the methodological grounds of compensation structure. Yerevan, «Tir» Publishing House, 2019, 608 pp. / Book review, «Review of Armenian studies», NAS RA, 2020, № 1, pp. 241-244.

<https://arar.sci.am/dlibra/publication/279799/edition/256806>

42. Արարատ Հակոբյան. Միացյալ և Անկախ Հայաստանի գաղափարը Հայոց պատմության հոլովություն, Երևան, «Լուսակն», 2020, 212 էջ: Գրախոսություն, «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2020, № 3, էջ 250-255:

<https://arar.sci.am/dlibra/publication/288086/edition/264536/content>

43. 1918-1920ի Հայկական Պետականութեան և Ազգային Միասնութեան Հիմնահարցերի լուսաբանումը ՀՀ Պատմագրութեան Մեջ (1991-2019 թթ.), «Հայկազեան հայագիտական հանդես», 2020, հատոր 40-րդ, էջ 63-82:

<http://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Haigazean/40.pdf>

44. Ռուս-թուրքական գործակցությունը և 1921 թ. մարտի 16-ի Մոսկվայի պայմանագիրը հայաստանյան պատմագիտության գնահատմամբ (1991-2020 թթ.), «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2021, № 1, էջ 20-46:

http://www.academhistory.am/images/Patmabanasirakan_handes/2021-1.pdf

45. Karen Khachatryan, Hamo Sukiasyan, Gegham Badalyan. Annexation of the Armenian territories to Turkey and Soviet Azerbaijan in the 1920s and 1930s (Yerevan, NAS RA, Institute of History, 2020, 187 pages + 1 loose leaf and 2 maps) / Book review, «Review of Armenian studies», NAS RA, 2021, № 1, pp. 247-251.

<http://haygithimnadram.am/journals.php?p=2&arch=&id=&langid=1>

46. The USA Policy on the Armenian Question from the Treaty of Sèvres to the W. Wilson's Arbitral Award, «Review of Armenian studies», NAS RA, 2021, № 2, pp. 27-42.

<http://haygithimnadram.am/journals.php?p=2&arch=&id=&langid=1>

47. Հայաստանը ԱՄՆ Պետական դեպարտամենտի 1917-1920 թթ. փաստաթղթերում: Ժողովածուի կազմող և թարգմանիչ՝ Գ. Մախմուրյան: Խմբ.՝ Վ. Ազյան, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2020, 560 էջ: Գրախոսություն, «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», ՀՀ ԳԱԱ, 2021, № 3, էջ 315-322:

http://www.lraber.sci.am/arm/sites/default/files/Lraber%20%202021%20%20N%203_0.pdf

48. Միջազգային գիտաժողով՝ նվիրված Արցախի Հանրապետության և Հայաստանի (երրորդ) Հանրապետության հռչակման 30-րդ տարեդարձին, «Պատմաբանասիրական հանդես», ՀՀ ԳԱԱ, 2021, № 3, էջ 303-307:

http://www.academhistory.am/images/Patmabanasirakan_handes/2021-3.pdf

49. Զանգեզուրը ԱՄՆ պետդեպարտամենտի փաստաթղթերում (1919-1920 թթ.), «Հայոց պատմության հարցեր», № 1, Ե.: ՀՀ ԳԱԱ պատմ. ինստ., 2021, էջ 121-135:
http://serials.flib.sci.am/openreader/problems_history_armenia_22/book/index.html#page/122/mode/2up
50. 1921 թ. հոկտեմբերի 13-ի Կարսի պայմանագիրը հայաստանյան պատմագիտության գնահատմամբ (1991-2021 թթ.), «Վեմ» համահայկական հանդես, 2021, թ. 4, հոկտեմբեր-դեկտեմբեր, էջ 319-337:
<https://vemjournal.org/wp-content/uploads/2022/01/16-%D5%80%D5%A1%D5%BE%D5%A5%D5%AC%D5%BE%D5%A1%D5%AE-2021-4.pdf>
51. Հայկական հարցի ուսումնասիրության արդյունքները Հայաստանյան պատմագիտության մեջ (1991-2021 թթ.), «Հիմնարար և կիրառական գիտական հետազոտություններ. արդիական խնդիրներ և ձեռքբերումներ», Ե.: Տիր, 2022, էջ 469-478:
https://www.isec.am/images/gitakan_hrparakumner/Joined_document_1.pdf

